

مولانا عبدالرحمن جامی، دنیا‌گرای دنیا‌گریز

نویسنده: پوهنمل خلیل احمد جامی

استاد پوهنځی ادبیات و علوم بشری

چکیده

مولانا عبدالرحمن جامی، عالم و شاعر و صوفی برجسته قرن نهم هجری، نظر به جایگاه فرازینش نزد بزرگان و روابطی که از نظر فکری و سیاسی با شاهان و امرای زمان خویش در اطراف و اکناف عالم آن روزگار برقرار کرده بود، دائماً مورد تقدیر و تکریم معنوی و مادی قرار داشت، چنان‌که به گفته خودش برای امرار معیشت و رفع حوایج و نیازهای زنده‌گی خویش، از سوی آنان منایح متوال دریافت می‌کرد. با کاوشی علمی در لایحه‌های مختلف زنده‌گی مولانا جامی، دانسته می‌شود که ایشان، بر مبنای فهم صحیحی که از مبانی دینی خود فراچنگ آورده بود، میان دنیا‌گرایی و دنیا‌گریزی، زنده‌گی شخصی و اجتماعی خود را طوری عیار کرده بود که با وجود تعلق صوفی و عرفانی خویش، باب مشروع دنیا، هیچ‌گاه بر وی مسدود نبود و هم‌چنین با وجود آن که مولانا جامی به خاطر تعلقات سیاسی و اجتماعی گسترده و عمیقی که با شاهان و متنفذین و بزرگان اطراف و اکناف جهان داشت، هیچ‌گاه در بند تعلقات دنیایی، اسیر نشد و به خاطر رسیدن به جیفه دنیایی در هیچ مقطعی از حیات خود، آبرو و عزت خویش را در گرو کس و یا چیزی باقی نگذاشت!

کلمات کلیدی: دنیا‌گرایی، دنیا‌گریزی، منایح متوال، عواطف متواتر.